Rīgā siltumu izmanto neefektīvi – iedzīvotāji pārmaksā

Apkure – būtiska izmaksu daļa

Latvijā apkure nepieciešama
~200 dienas gadā

Latvijas iedzīvotāji ik gadu siltumam iztērē
~ 550–600 milj. EUR

Dabasgāze būtiski sadārdzina siltumu. Rīgā tā joprojām **~ 2,5 reizes dārgāka** par šķeldu

No 2020. gada tarifā arī CO_2 emisiju kvotu izmaksas

Siltumenerģijas cenu visbūtiskāk ietekmē energoresursu cenas

2024./2025. gada apkures sezonā 532 000 MWh siltuma "izkūpinātas gaisā"

No tām **262 000 MWh sistēma nekādi nevarēja paņemt**

270 000 MWh sistēma varēja paņemt, un tā AS "Latvenergo" varētu gūt vairāk nekā **6 milj. EUR** potenciālos ieņēmumus

Pat pilnībā atsakoties no neatkarīgo ražotāju jaudām, atmosfērā izvadītais AS "Latvenergo" koģenerācijas siltuma apjoms samazinātos **tikai par 51 %** jeb **~8 milj. EUR** gadā

Bez neatkarīgo ražotāju iesaistes siltumenerģijas tirgū **rīdziniekiem izmaksas pieaugtu par 25,2 milj. EUR**

AS "Rīgas Siltums" apstiprinātā siltumenerģijas tarifa relatīvais izmaksu sadalījums

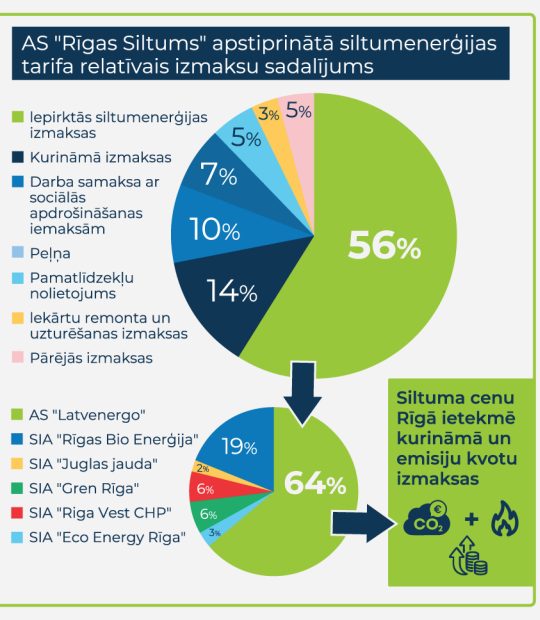

Siltuma cenu Rīgā ietekmē kurināmā un emisiju kvotu izmaksas

AS "Rīgas Siltums" organizētā siltumapgāde Rīgā

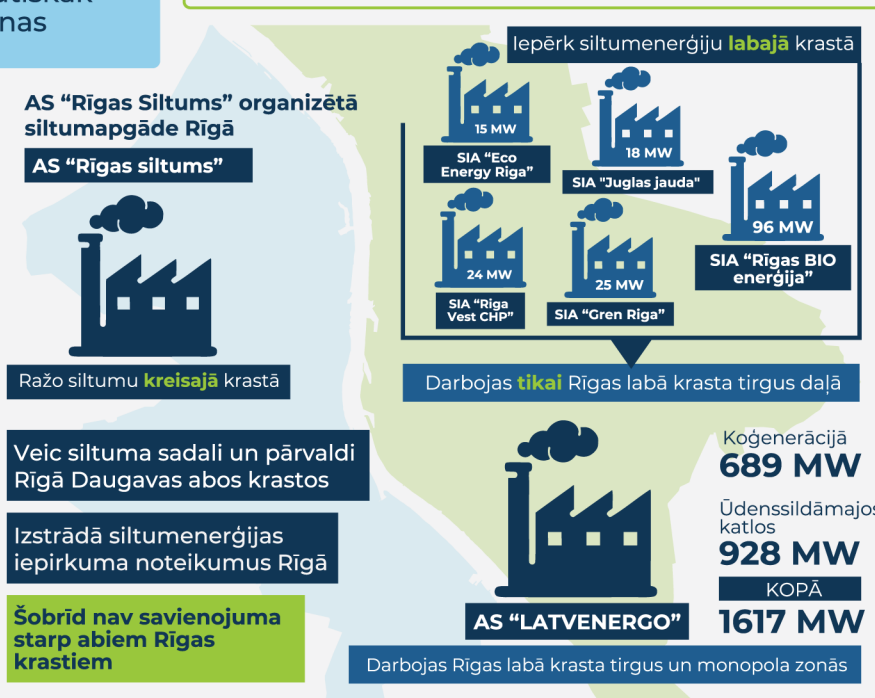

Veic siltuma sadali un pārvaldi Rīgā Daugavas abos krastos

Izstrādā siltumenerģijas iepirkuma noteikumus Rīgā

Šobrīd nav savienojuma starp abiem Rīgas krastiem

Kāpēc koģenerācijas siltums ir tik izdevīgs?

Siltumenerģijas saražošanai koģenerācijas procesā papildus nepieciešamais dabasgāzes apjoms

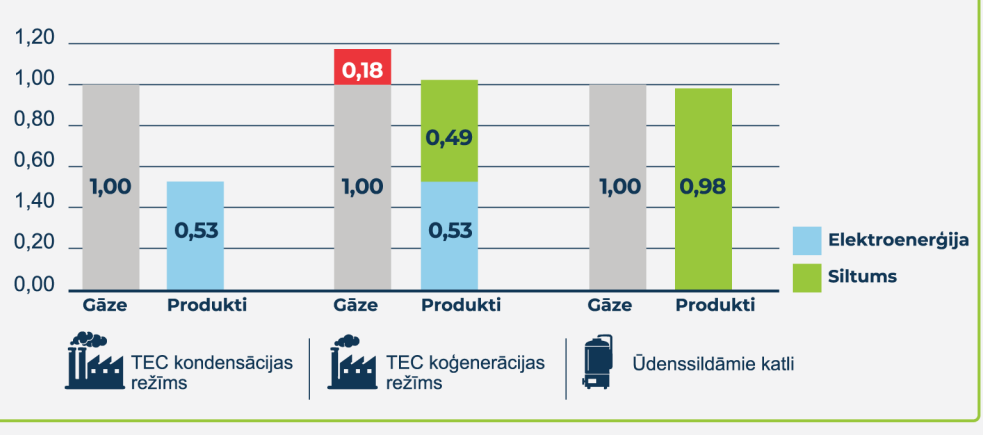

Apstiprinātais tarifs neatspoguļo reālās izmaksas – siltuma cenu ietekmē elektroenerģijas tirgus un tā mainās katru dienu

Revidējamā laika periodā **AS "Latvenergo"** piedāvāja siltumenerģiju **par 3 dažādām cenām**

Atšķirība starp noteikto tarifu, konkursa cenu un bāzes jaudas cenu (EUR/MWh)

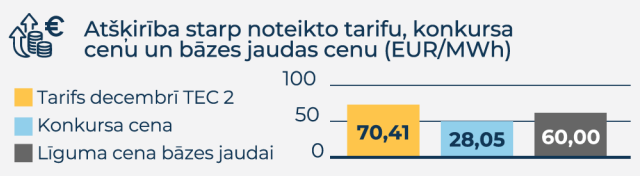

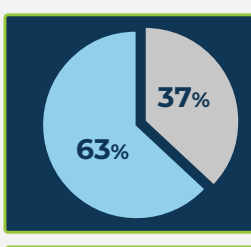

Rīgai pārdotais koģenerācijas siltuma apjoms

Koģenerācija AS "Latvenergo"
Ūdenssildāmie katli AS "Latvenergo"

Lai gan AS "Latvenergo" koģenerācijas siltums ir lētāks nekā ūdenssildāmajos katlos ražotais, **57 %** no siltuma, ko pārdod monopoldaļā par augstāko iespējamo cenu, ir tieši koģenerācijas siltums

Rīgas siltumenerģijas tirgus

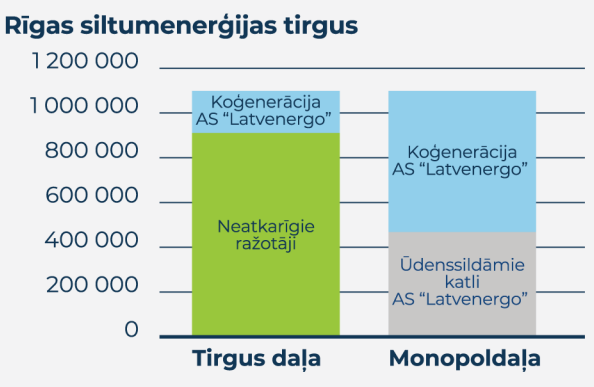

Kurināmā sadedzināšanas efektivitāte ŪSK TEC 2

Dabasgāze 100 %
Siltumenerģija 92 %

Kurināmā sadedzināšanas efektivitāte koģenerācijā TEC 2

Dabasgāze 100 %
Elektroenerģija 49 % | Siltumenerģija 41 % | kopā 90 %

Kurināmā sadedzināšanas efektivitāte ŪSK TEC 1

Dabasgāze 100 %
Siltumenerģija 100 %

Kurināmā sadedzināšanas efektivitāte koģenerācijā TEC 1

Dabasgāze 100 %
Elektroenerģija 45 % | Siltumenerģija 43 % | kopā 88 %

Ūdenssildāmie katli siltumu **ražo efektīvāk** BET Koģenerācija **ir lētāka,** jo tā vienlaikus ražo arī elektroenerģiju un rada papildu ienākumus

Novecojusi tarifa metodika un sadarbības trūkums neļauj samazināt cenas

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (SPRK) nepietiekami aizsargā patērētājus, jo nav pietiekami pārbaudījusi, vai tarifu aprēķins atbilst šodienas tirgum

- Tā nav izvērtējusi, kāpēc AS "Latvenergo" var piedāvāt to pašu siltumu lētāk par noteikto tarifu
- Tā nav izvērtējusi, kāpēc AS "Latvenergo" vienlaicīgi daļu siltuma var izvadīt atmosfērā
- Tā nav nodrošinājusi, ka tarifs atspoguļo faktiskās koģenerācijas izmaksas

Tāpēc tarifs ir augstāks, nekā tas varētu būt

Rīgas siltuma tirgū pārmaiņas notiek lēni un trūkst iniciatīvas

SPRK ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums pārskatīt metodiku

Iesaistītie nerīkojas aktīvi – gaida iniciatīvu no citiem, nerīkošanos pamato ar regulējumu un Konkurences padomes lēmumiem

SPRK apstiprinātajā tarifu struktūrā iekļautā koģenerācijas / siltumkatlu attiecība

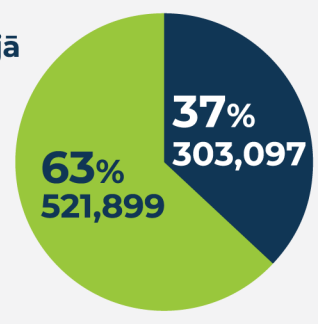

Faktiskā koģenerācijas un siltumkatlu attiecība TEC 2 2024./2025. gadā

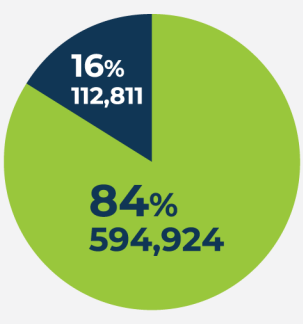

Lietotājam pārdotais siltumenerģijas daudzums no koģenerācijas iekārtām

Lietotājam pārdotais siltumenerģijas daudzums no ūdenssildāmajiem katliem

Kāpēc Rīgā neiepērk lētāko siltumu?

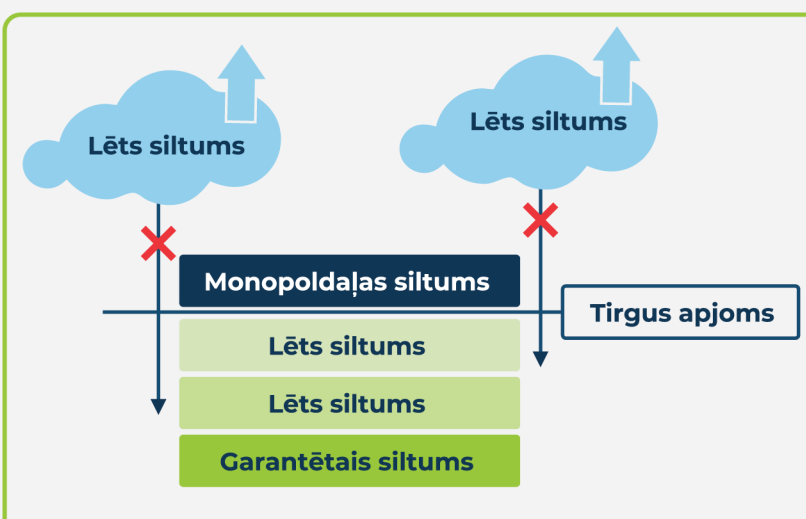

Tirgus sadalīts 2 daļās: tirgus un monopola daļā. Tāpēc Rīga ne vienmēr var iepirkt lētāko siltumu

Rezultātā daļu koģenerācijas siltuma neizmanto, lai gan to varētu piegādāt

AS "Rīgas Siltums" iepirkuma kārtība daļēji aizsargā lielāko ražotāju un ierobežo cenu samazināšanu

Risinājumi situācijas uzlabošanai

Ieviešot Valsts kontroles ieteikumus:

pilnveidos AS "Rīgas Siltums" siltuma iepirkumu

pārskatīs SPRK koģenerācijas siltuma tarifa aprēķina kārtību

Tas radīs priekšnosacījumus ekonomiskā pakāpeniskuma principa ievērošanai un lielākai konkurencei Rīgas siltumenerģijas tirgū

Rezultātā

vairāk siltuma varēs iepirkt par zemāku cenu dienas tirgū

iedzīvotājiem samazināsies siltuma tarifs

Latvijas Republikas Valsts kontrole

KONTROL SPĒKS

ATBILDĪGUMS SADARBĪBA ATTĪSTĪBA

© Valsts kontrole